

Формуляр за частична предварителна оценка на въздействието* (Приложете към формуляра допълнителна информация/документи)	
Институция: Министерство на регионалното развитие и благоустройството	Нормативен акт: <i>Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие</i>
За включване в законодателната/оперативната програма на Министерския съвет за периода – м. ноември 2019 г.	Дата: 05.11.2019 г.
Контакт за въпроси: Ивайло Стоянов, началник на сектор „Стратегическо планиране и програмиране“ в отдел „Стратегическо планиране и програмиране“, ГД „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“, МРРБ	Телефон: 02 9405 627
1. Дефиниране на проблема: 1.1. <i>Кратко опишете проблема и причините за неговото възникване. Посочете аргументите, които обосновават нормативната промяна.</i> Действащата национална политика за регионално и пространствено развитие и постигнатото в преодоляване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия и неравенства показва недостатъчна ефективност, голям брой стратегически документи, неефективен механизъм за контрол и оценка на стратегическите документи, наличие на допълнителна административна тежест при събирането и обработването на информация за целите на регионалното и пространствено развитие, наличие на големи диспропорции в развитието и изоставане на българските райони по ключови социално-икономически показатели в сравнение с останалите страни от Европейския съюз. Като най-сериозен проблем за България през последните две десетилетия се очертава демографският. Последните данни от Националния статистически институт (НСИ) за БВП на глава от населението и за приноса на районите от ниво 2 към националната икономика, потвърждават диспропорциите в социално-икономическото развитие и в благосъстоянието на хората, живеещи в различни части на България. Особено тревожен е изводът, че досегашната регионална политика в страната не може да отчете сериозни резултати, след като е налице задълбочаване на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия и неравенства. Всичко това, заедно със забавения икономически растеж, както и необходимостта от по-ефективно използване на Европейските структурни и инвестиционни фондове (ЕСИФ) чрез интегриране на секторните приоритети и цели с тези на регионалната политика, и създаване на условия	

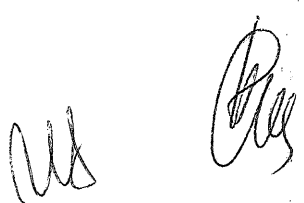
за по-балансирано и устойчиво развитие, доказва, че е необходимо да се извърши нормативна промяна в законодателната рамка за регионално развитие и пространствено планиране, която да доведе до нов и адекватен подход към регионалната политика в подготовката за периода след 2020 г. и нейното прилагане. Важна стъпка в този процес е промяната на основния нормативен акт за прилагането на политиката за регионално развитие, а именно приемането на Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие (ЗИД на ЗРР). С оглед настъпването на новия програмен период в проекта ЗИД на ЗРР са разписани видовете стратегически документи за регионално и пространствено развитие, които са основен инструмент за провеждането на регионалната политика и новите функции на регионалните съвети за развитие (РСР), които са органите за провеждане на държавната политиката за регионално развитие в статистическите райони от ниво 2.

1.2. Опишете какви са проблемите в прилагането на съществуващото законодателство или възникналите обстоятелства, които налагат приемането на ново законодателство. Посочете възможно ли е проблемът да се реши в рамките на съществуващото законодателство чрез промяна в организацията на работа и/или чрез въвеждане на нови технологични възможности (например съвместни инспекции между няколко органа и др.).

В края на 2017 г. и началото на 2018 г. МРРБ направи задълбочен анализ на инструментите за прилагане на политиката за регионално развитие и предприе стъпки за създаване на условия за разработване на стратегическите документи за регионално развитие и впоследствие на разработването на програмите, съфинансирани от ЕСИФ за периода след 2020 г. Основна тенденция на регионалната политика е да се подходи спрямо социално-ресурсния, икономически, културно-исторически и географски потенциал на развитие, а не да се утвърждават приблизително еднакви приоритети за развитие на районите от ниво 2, както в Регионалните планове за развитие 2014 – 2020 година. Трябва да се осъществят институционални реформи в посока разширяване на функциите, правомощията и състава на регионалните структури в районите от ниво 2, които да изпълняват функции, свързани с изпълнението на програми, съфинансирани от ЕСИФ, както и укрепване на техния капацитет.

В проекта на ЗИД на ЗРР се предвижда промяна по отношение на подхода в управлението на регионалното развитие, което ще доведе до засилване значението на териториално измерение на секторните политики, подобряване на междусекторната координация, до развитие на полицентричния модел от йерархизирани градове-центрове, до възможността за ефективно прилагане на интегрирани териториални инвестиции.

Тези предложения не могат да се осъществят в рамките на съществуващото законодателство, тъй като се отнасят до промени в структурата, функциите и правомощията на звената и органите, свързани с възлагането, обсъждането и приемането на стратегическите документи, възлагането и разработването на последните в определения им нов обхват и съдържание.

1.3. Посочете дали са извършени последващи оценки на нормативния акт, или анализи за изпълнението на политиката и какви са резултатите от тях?

През 2012 г. е извършена оценка на въздействието на Закона за регионалното развитие и Правилника за прилагане на Закона за регионалното развитие. Основните изводи от оценката, които са актуални и приложими към настоящия момент, са следните:

- Законодателството за регионалното развитие следва да бъде актуализирано в контекста на новите стратегически насоки на ЕС в областта на регионалната политика;
- Необходимо е структурата и съдържанието на стратегиите и планове за регионално и местно развитие да бъдат оптимизирани с нови елементи и нови формулировки в съответствие с новите изисквания и насоки за планиране и програмиране на развитието;
- Необходим е актуализиран вариант на законодателството, който да бъде съобразен с предвижданите операции и схеми по оперативните програми на България, съфинансирани от фондовете на ЕС през периода 2014-2020 г, а това се отнася и до новия програмен период след 2020 г.;
- В районите от ниво 2 следва да се създадат необходимите институционални предпоставки – подобрени процедури и функции, оптимизиране на структурните звена и организацията на дейността на администрацията за ефективно и ефикасно управление на дейности, свързани с политиката за регионално развитие. Също така трябва да се създадат условия за укрепване на административния и експертния капацитет за разработване и реализация на проекти по линия на фондовете на ЕС, наблюдение и оценка на регионалното развитие;
- Особено внимание следва да се насочи към подпомагането на процеса на разширяване и засилване на партньорството и сътрудничеството между властите на различни териториални нива, икономическите и социалните партньори и всички заинтересовани страни в процеса на прилагане на законодателството;
- За следващия планов и програмен период е необходимо да се постигне реално взаимодействие и съответствие на процеса на стратегическо планиране на регионалното развитие и процеса на пространствено планиране. Възможното решение в тази посока е обединяването на документите, които имат стратегически характер за бъдещото развитие в един закон на база на ЗРР, вместо паралелното планиране по ЗУТ и ЗРР без ясна връзка помежду им;
- Необходимо е разширяване и засилване на механизмите за териториална координация на секторните политики и на регионалната политика за развитие, с оглед постигане на повече синергия, взаимодействие, концентрация на ресурси и

по-добри резултати за регионите;

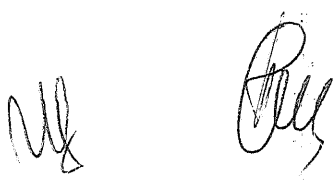
- Следва да се утвърди ролята на Регионалния съвет за развитие като орган, който не само обсъжда и съгласува, но и приема документите за стратегическо планиране при осъществяване на политиката за регионално развитие;
- Необходимо е обвързване на системата за наблюдение на изпълнението на плановите документи за регионално и местно развитие със системата за наблюдение на изпълнението на оперативните програми, с цел по-точна оценка на въздействието на всяка от програмите върху промените в икономическото, социалното и инфраструктурното развитие на районите и общините в страната;
- Проблемите на градското развитие и прилагането на интегриран подход за планиране на градското развитие е подходящо да намерят по-силно отражение в стратегическите рамки за развитие на различните териториални нива в документите за следващия програмен период.

През месец октомври 2017 г. МРРБ подготви Пътна карта за извършване на промени в политиката за регионално развитие. В изпълнение на Пътната карта е извършен анализ на действащото законодателство, на системата от стратегически документи за регионално и пространствено развитие, анализ и оценка на управлението на регионалното развитие, изследване на опита на други страни в реформирането на политиките за регионално развитие и в прилагането на Интегрирани териториални инвестиции, извършен е и социално-икономически анализ на районите от ниво 2.

През м. април 2018 г. от „Национален център за териториално развитие“ ЕАД беше изготвен доклад с препоръки и предложения за повишаване ефективността на политиката за регионално развитие. Докладът разглежда различни варианти за оптимизиране на изпълнението на политиката за регионално развитие в страната и предлага конкретни промени в системата от стратегически документи за регионално и пространствено развитие, вкл. по отношение на изпълнението и управлението на политиката. Докладът препоръчва оптимизация на процесите, които следва да намерят отражение в съответната нормативна уредба – ЗРР и ППЗРР. На базата на изводите от тази разработка са изготвени предложенията в проекта на ЗИД на ЗРР. Извършените анализи и оценки показват необходимост от промяна в действащото законодателство по отношение на: намаляване броя на стратегическите документи за регионално развитие; подобряване на връзките между стратегическите документи за регионално и пространствено развитие, както и с другите секторни документи на съответните равнища; оптимизиран процес на наблюдение, контрол и оценка; въвеждане на географска информационна система за целите на регионалната политика; прецизирани състави, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие.

2. Цели:

Посочете целите, които си поставя нормативната промяна, по конкретен и измерим начин и график, ако е приложимо, за тяхното постигане. Съответстват ли целите на

действащата стратегическа рамка?

Нормативната промяна ще доведе до:

1. намален брой стратегически документи, с ясна насоченост и фокусирани върху специфични цели с повишена съдържателност, ефективност и приложимост;
2. ясно изявени връзки и целенасочени взаимодействия между стратегическите документи за регионално и пространствено развитие, както и с другите секторни документи на съответните равнища;
3. подобрен и опростен процес на наблюдение, контрол и оценка на стратегическите документи, намалена административна тежест, и обем на събираната и обработвана информация за целите на регионалното и пространствено развитие;
4. въвеждане на информационна платформа за целите на регионалната политика;
5. прецизирани състави, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа;

Посочените цели изцяло съответстват на действащата стратегическа рамка за регионално развитие.

3. Идентифициране на заинтересованите страни:

Посочете всички потенциални засегнати и заинтересовани страни, върху които предложението ще окаже пряко или косвено въздействие (бизнес в дадена област/всички предприемачи, неправителствени организации, граждани/техни представители, държавни органи, др.).

Идентифицирани са следните 12 групи заинтересовани страни (ведомства и организации), пряко свързани с провеждането на политиката за регионално развитие:

1. Министерски съвет, Министерство на регионалното развитие и благоустройството, Министерство на финансите, Министерство на околната среда и водите, Министерство на земеделието, храните и горите, Министерство на икономиката, Министерство на енергетиката, Министерство на туризма, Министерство на труда и социалната политика, Министерство на транспорта, информационните технологии и съобщенията, Министерство на вътрешните работи, Министерство на образованието и науката, Министерство на младежта и спорта и Министерство на културата;
2. Управляващите органи на оперативните програми, съфинансирани от фондовете на Европейския съюз и Централното координационно звено в администрацията на Министерския съвет;
3. Национален статистически институт;
4. „Национален център за териториално развитие“ ЕАД, гр. София;
5. Териториалните звена на централната изпълнителна власт на територията на районите от ниво 2 и ниво 3 (области);

6. Областни управители и областни съвети за развитие;
7. Регионални съвети за развитие в районите от ниво 2;
8. Кметове на общини и общински съвети;
9. Представителните организации на работодателите и на работниците, и служителите на национално равнище;
10. Университети и на научни организации, както и национално представени неправителствени организации, които имат отношение към регионалното развитие;
11. Национално сдружение на общините в Република България.
12. Неправителствени организации, в т.ч. работещи в сферата на социалното включване и интегрирането на маргинализираните групи, организации, работещи в областта на равенството между мъжете и жените, недискриминацията и равните възможности, екологични организации, организации, работещи в сферата на образованието, науката и културата.

4. Варианти на действие:

Идентифицирайте основните регулаторни и нерегулаторни възможни варианти на действие от страна на държавата, включително варианта "без действие".

Вариант 1 „Без действие“:

При този вариант не се наблюдават положителни ефекти при изпълнение на политиката за регионално и пространствено развитие, тъй като ще се запазят действащите към момента разпоредби на ЗРР. Координирането на политиките за регионално развитие и за пространствено планиране ще остане затруднено. Ще продължи неефективната практика за липсата на териториална координация на секторните политики. Ще се засилят междурегионалните и вътрешно регионалните диспропорции, което ще се отрази негативно при подготовката на оперативните програми, съфинансирани от ЕСИФ през следващия програмен период след 2020 г.

Не се очакват положителни ефекти от прилагане на политиката за регионално и пространствено развитие.

Вариант 2 „Приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие“ (ЗИД на ЗРР):

При Вариант 2 значително ще се намали броят и ще се подобри качеството на стратегическите документи за регионално развитие, след като се разработят общи документи за стратегическо и пространствено развитие, на базата на задълбочен социално-икономически и пространствен анализ, които могат да бъдат реална основа и за подготовката на секторните стратегически документи.

Предложението е новите стратегически документи за регионално и пространствено развитие да бъдат разработени в следния порядък:

- 1). Национален документ за регионално и пространствено развитие, който определя дългосрочните перспективи, цели и приоритети на държавната политика за балансирано и устойчиво развитие на националната територия;

2). Документи за регионално и пространствено развитие за районите от ниво 2, които определят средносрочните цели, приоритети и перспективи за устойчиво интегрирано регионално и местно развитие на територията на съответния район. Документите за регионално и пространствено развитие на район от ниво 2 ще координират предвижданията и ще определят основните насоки на секторните стратегии и документи на регионално равнище в областта на икономическото развитие, здравеопазването, образованието, науката, социалните услуги, транспорта, водния сектор, енергетиката, широколентовите комуникации, туризма и околната среда;

3). Документи за интегрирано развитие на община, които определят средносрочните цели и приоритети за устойчиво развитие на общината и връзките ѝ с други общини. Документите ще осигурят пространствена, времева и фактическа координация и интеграция на различни политики и планови ресурси за постигане на дефинираните цели за трайно подобряване на икономическото, социалното и екологичното състояние на общинската територия.

Новите стратегически документи ще подобрят координацията с другите секторни документи на съответните равнища, ще доведат до подобрен и опростен процес на наблюдение, контрол и оценка на стратегическите документи, както и до намалена административна тежест, и обем на събираната и обработвана информация за целите на регионалното и пространствено развитие.

Настъпилите промени няма да повлияят съществено на останалото национално законодателство. При този вариант ще се наблюдава положително въздействие върху цялостната система за регионално и пространствено планиране, ще се повиши ефективността и ефикасността на регионалната политика и ще се затвърди нейната важна координираща роля.

Във връзка с гореизложеното, се предлага да бъде избран Вариант 2 „Приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие“.

5. Негативни въздействия:

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други негативни въздействия за всеки един от вариантите, в т.ч. разходи (негативни въздействия) за идентифицираните заинтересовани страни в резултат на предприемане на действията. Пояснете кои разходи (негативни въздействия) се очаква да бъдат второстепенни и кои да са значителни.

При Вариант 1 „Без действие“:

Не се наблюдава промяна в изпълнението на политиката за регионално развитие и пространствено планиране. При този вариант в средносрочен план се очаква да бъде затруднена подготовката на оперативната програма за регионално развитие за следващия програмен период след 2020 г., поради големия брой стратегически документи, които следва да се разработят на всички административни и териториални нива и неизяснени функции и отговорности на съответните звена и органи, свързани с възлагането,

обсъждането, приемането и изпълнението на стратегическите документи.

В дългосрочен план се очаква задълбочаване на вътрешнорегионалните и междурегионалните различия, което ще доведе до негативни социално-икономически въздействия върху територията на страната.

Гореописаните негативни въздействия са сходни за всички групи идентифицирани заинтересовани страни и са представени общо за всички тях.

При Вариант 2 „Приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие“:

Не са идентифицирани негативни въздействия върху изпълнението на политиката за регионално развитие и за идентифицираните заинтересовани страни. В дългосрочен план не са идентифицирани негативни социално-икономически въздействия върху развитието на районите от ниво 2 и върху намаляването на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия.

6. Положителни въздействия:

Опишете качествено (при възможност - и количествено) всички значителни потенциални икономически, социални, екологични и други ползи за идентифицираните заинтересовани страни за всеки един от вариантите в резултат на предприемане на действията. Посочете как очакваните ползи кореспондират с формулираните цели.

При Вариант 1 „Без действие“:

Не се наблюдава промяна в изпълнението на политиката за регионално развитие и пространствено планиране. Не се идентифицират положителни въздействия върху социално-икономическото развитие на районите от ниво 2, върху намаляването на междурегионалните и вътрешнорегионалните различия, както и за идентифицираните заинтересовани страни.

При Вариант 2 „Приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие“:

Ще се извърши директен трансфер на приоритети от регионалните документи към общините, което ще е предпоставка за коопериране на общините за изпълнение на съвместни проекти.

Положителните въздействия ще бъдат съсредоточени върху:

- Намален брой стратегически документи, с ясна насоченост и фокусирани върху специфични цели, без това да се отразява на тяхното качество, повишена съдържателност, ефективност и приложимост;
- Ясно изявени връзки и целенасочени взаимодействия между стратегическите документи за регионално и пространствено развитие, както и с другите секторни документи на съответните равнища;
- Подобрен и опростен процес на наблюдение, мониторинг и оценка на стратегическите документи, намалена административна тежест, и обем събирана и обработвана информация за целите на този процес.
- Прецизирани състави, отговорности и функции на звената за управление на регионалното развитие в съответствие с изискването за повишаване на ефективността и ефикасността на тяхната работа;
- Изграждане на платформа и механизми за взаимодействие на регионалната

- политика с останалите сектори;
- Създаване на условия за изготвяне на интегрирани териториални стратегии, като основа за разработване на оперативна програма за регионално развитие и за изпълнение на подход за интегрирано териториално развитие за програмния период след 2020 г.

Гореописаните положителни въздействия са сходни за всички групи идентифицирани заинтересовани страни и са представени общо за всички тях.

7. Потенциални рискове:

Посочете възможните рискове от приемането на нормативната промяна, включително възникване на съдебни спорове.

С приемането на нормативната промяна се вменят нови функции на органите на регионално ниво, отговорни за изпълнението на регионалната политика, в т.ч. на териториалните звена на МРРБ в районите от ниво 2. Изпълнението на новите функции изисква повишаване на капацитета на органите, за което са необходими времеви, финансови и технически ресурси. Финансовите ресурси за обезпечаване на функциите могат да бъдат осигурени по линия на ЕСИФ през следващия програмен период след 2020 г.

8.1. Административната тежест за физическите и юридическите лица:

☐ Ще се повиши

☐ Ще се намали

- Няма ефект

8.2. Създават ли се нови регулаторни режими? Засягат ли се съществуващи режими и услуги?

Не се създават нови регулаторни режими. Не се засягат съществуващи режими и услуги.

9. Създават ли се нови регистри?

Когато отговорът е "да", посочете колко и кои са те

Не се създават нови регистри.

10. Как въздейства актът върху микро-, малките и средните предприятия (МСП)?

☐ Актът засяга пряко МСП

- Актът не засяга пряко МСП. В средносрочен и дългосрочен план се очаква подобряване на възможностите и инвестиционната среда за МСП, които ще могат да се възползват от подобрените демографски характеристики на районите, заедно с изградената комуникационно-транспортна, инженерно-техническа, социална и производствена инфраструктура в тях.

☐ Няма ефект

11. Проектът на нормативен акт изисква ли цялостна оценка на въздействието?

☐ Да

- Не

12. Обществени консултации:

Обобщете най-важните въпроси за консултации в случай на извършване на цялостна оценка на въздействието или за обществените консултации по чл. 26 от Закона за нормативните актове. Посочете индикативен график за тяхното провеждане и видовете консултациялни процедури.

Обществени консултации по проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за регионалното развитие, заедно с мотивите и частичната предварителна оценка за въздействието ще бъдат проведени по реда на чл. 26, ал. 2 и ал. 3 от Закона за нормативните актове (ЗНА). На основание чл. 26, ал. 4 от горесцитирания закон, срокът за получаване на предложения и становища е не по-кратък от 30 дни.

Съгласно чл. 27 от ЗНА проектът на нормативния акт, заедно с частичната предварителна оценка на въздействието се изпраща за междуведомствено съгласуване с министерствата, областните управители и Националното сдружение на общините в Република България, които, съгласно ал. 2 от цитирания член, изготвят становища в 14-дневен срок.

13. Приемането на нормативния акт произтича ли от правото на Европейския съюз?

0 Да

▪ Не

Моля посочете изискванията на правото на Европейския съюз, включително информацията по т. 8.1 и 8.2, дали е извършена оценка на въздействието на ниво Европейски съюз, и я приложете (или посочете връзка към източник).

14. Име, длъжност, дата и подпис на директора на дирекцията, отговорна за изработването на нормативния акт:

Име и длъжност: Ася Станкова, главен директор на ГД „Стратегическо планиране и програми за регионално развитие“

Дата: 30.09.2019 г.

Подпис:

